

GAZETA POPORULUI

Foile politică-culturală

Intemeietori: Dr. N. Bălan, Dr. I. Broșu și Dr. S. Dragomir.

Abonamentul:
Pe un an 20 Cor.
Pe o jumătate de an 10 Cor.
Pe 3 luni 6 Cor.
Abonamentele să se trimită la adresa:
„GAZETA POPORULUI”, Sibiu.

Adresa noastră e:
„GAZETA POPORULUI”
Nagyszeben, Rosenanger 14
Apare în fiecare Duminecă.

Inserate și anunțuri se primesc la administrația gazetei.

Un sir cu litere mărunte întâia-oară 1 cor.
a doua- și a treia-oară 80 fil.

Crăciunul nostru.

A sosit în sfârșit și Crăciunul nostru, Crăciunul isbăvirii neamului românesc din suferințele și robia de veacuri, Crăciunul după care a oftat întru nădejde șirul lung al strămoșilor, dar pe care ni-a hărăzit Dumnezeu nouă fericea de a-l vedea cu ochii. Să-l primim deci cu drag în casele noastre, în familiile noastre, în sufletul nostru.

Mărire Tie Doamne, căci ne-ai învrednicit să ajungem aceste zile mărețe, a căror amintire vom săpa-o adânc în inimile noastre, ca să ne fie izvor de fapte mari, izvor de putere și muncă, izvor de înălțare și vrednicie națională! Multe lucruri am săvârșit, mai ales în timpul cumplitului răsboi, cari nu se pot face cu legătura Doamne — astăzi însă, căndu-ne de tot răul, ne întoarcem din nou către Tine și cu osardie ne rugăm să ne dai tărie de-a păși pe calea poruncilor Tale, pe calea preamăririi sfânt numelui Tău. Binecuvîntarea hotărârile noastre sfinte și cu dărul tău le ocrotește de toate unelturile vrăjmașilor noștri. Împreună cu frații noștri de pretutindeni, învață-ne Doamne, ca țara noastră mare pe lărgimea hotărelor ei, să o facem mare mai vârtoș prin mărirea sufletelor noastre. Trimit în inimile noastre duhul Hristosului Tău și ne curăță de toată pisma și răutatea, de tot vicleșugul și nedreptatea. Coboră întru noi dragostea și pacea și bunăvoieea și fă-le să strălucească din tot lucrul mânălor noastre. Sub acoperământul iubirii Tale ne punem nădejdile noaste din neam și neam. Ajuta-ne Doamne!

Cu aceste gânduri și simțăminte să prăznuim, iubiți cetitori, *Crăciunul nostru* — cel dintâi crăciun pe care l-am ajuns în țara făgăduinței neamului nostru: *România mare*.

Generalul Berthelot.

Franța ne-a trimis vestitorul ei de bine. Sora noastră mai mare, care a auzit din depărtare tipetele noastre de durere și gemetele desnădejdei fraților ei de sub crună stăpânire maghiară, a venit să ne vadă, să ne strângă la piept cu duioșie și să ne-aline durerea. Ca un alt soare, ce-a răsărit pe cerul tuturor românilor, s'a ară-

tat în mijlocul nostru generalul Berthelot, marele fiu al Franței, biruitorul nemților dela Măra și leul, ce s'a împotrivat oștirilor sălbaticice ale lui Mackensen la apele Siretului, în Moldova.

Pe generalul Berthelot il cunoaștem de multă vreme. Provedința ni l-a trimis atunci când, pentru un moment, se părea că steaua românească sta gata să apună pentru totdeauna. Armata României, lovitură din toate părțile, începuse să se retragă. Nădejdea scăzuse și vrăjmașul privea răzând batjocoritor cum ne zăteam sub greutatea loviturilor sale. Atunci ni l-a dăruit Franța ca pe un măntuitor. Ca la un semn de vrajă sub privirea energetică a generalului Berthelot, armata Țării românești s'a ivit din nou! Sub conducerea sa au fost date acele mari lovitură dela Mărăști și Mărășești. Și dreptatea a biruit. Visul nostru de veacuri să înțepătă astăzi. Generalul Berthelot a susținut și în Ardeal, ca să cunoască în sine și pe aceia, de dragul cărora și-a părăsit patria, părinții și ostașii săi, și-a luptat cu energie de erou în mijlocul oștirii românești.

Fi binevenit între noi, viteazule fiu al Franței, sora noastră! Primește salutul celor cari Te iubesc și se închină jertfelor tale. Iar când te vei întoarce acasă în țara gloriei vecinice, în Franță, spune fraților și surorilor noastre mai mari tot ce-ai văzut și auzit în Ardealul dorințelor Tale. Povestea istoria suferințelor și bucuriilor noastre, și le amintește că departe la poalele Carpaților, răsunetul Marsiliezei, minunatul vostru cântec național, s'a înfrățit cu doinele și horele noastre. Du-i Franței bătaia miliar de inimi românești și simțăminte de dragoste fără de margini, ce ne leagă de idealele și dorințele ei!

De când e Bănatul al nostru?

Nu-i nici de ieri, nici de alătăieri, ci de când pomenește istoria.

Singurul popor, care a locuit Bănatul neîntrerupt, de aproape două mii de ani, sunt români. Din preajma munților ardeleni ei se întindeau peste tot Timișul și pătrundeau, de asemenea, în ținuturile mai apropiate de Tisa. Pe atunci, până înainte cu vre-o 150 de ani, Torontalul arăta altă înfățișare. Mocile nesănătoase și bălți numeroase îl acopereau.

Ungurii l-au stăpânit Bănatul până la năvălirea turcească. Ei au luat, ce-i drept,

floarea noastră cea mai scumpă, cucerind și ungurizând pe vechii cneji și nobili români. Dar pătura largă a țărănimii rămase tot românească. Ea era și atunci, ca și astăzi, puterea și mândria noastră. De aceea se curăță Bănatul atât de repede de unguri, cât ce se deslăunui furtuna năpraznică a turcilor, asupra acestui bogat petec de pământ. „Domnii” unguri se refugiară, părăsiră Bănatul, așa încât la 1716, când fură izgoniți din țară păgânii, nu se mai găsea pe acolo nici un suflet de unghur. români erau însă tot pe locul, unde îi aflaseră turcii.

Dar turcii, domnind în Bănat, deschiseră largi porțile acestei țărișoare, la tot felul de venetici, cari trecău Dunărea, ca să afle un pământ rodnic și traiu mai ușor. Astfel veniră și sârbii, aşezându-se de-a lungul Dunărei și a Tisei ori și mai sus în valea Murășului. Dar ca oameni de cultură sosiți, ei nu butură desădăcina pe români. Chiar în anul 1716 din 663 sate bănățene, 480 erau curat românești, deci majoritatea covârșitoare. Bănatul era și atunci tot românesc.

Dela 1716 până la anul 1867 Bănatul a stat, mai mult ori mai puțin, sub domnia Curții din Viena. Dacă turcii au adus sârbi, austriaci s-au silit să împerețreze cu șvabi și sasii bănățeani. Pământ era destul, dar cu toate acestea, români noștri fură scoși cu puterea, din unele sate, trebuie să facă loc noilor venetici. La 1790 erau de 4 ori așa de numeroși ca șvabii, dar până la 1867 scăzu puterea lor, așa încât, nu mai rămaseră, decât numai de 2 ori așa de tari ca șvabii.

Mai sunt în Bănat și alți venetici: bulgari, croați, ori tăuți. Dela 1867 însă se înmulțiră din nou și ungurii. Încercără să aducă și ei „coloniști” peste Tisa, apoi să presare ținuturile noastre neaoșe, cu ciangăi de ai lor, ca să schimbe Bănatul într-un babilon de limbi și pe urmă să-l maghiarizeze. Dar nu li-a fost dat, să-și vadă împlinit planul vicelan.

Bănatul tot românesc a rămas. Al nostru a fost și tot noi l-am hărăzit. Iar dacă este o dreptate omenească, aceea nu poate să îngăduie, ca acest petec de pământ să încapă din nou pe mâni streine. Destul s-au îngrăsat veneticii pe holda noastră, acum vrem să fim noi, stăpâni pe tot pământul românesc. Tot mai Bănatul a fost și va fi pururea pământ românesc.

Silvia Dragomir.

Regele Ferdinand despre Unirea cu România.

Majestatea sa regele României, luând a cunoscutea Transilvaniei, Bănatului și ținuturilor locuite de Români din Ungaria la țara-mamă, întâmplată cu prilejul nașterii adunării naționale dela Alba-Iulia, o vestește aceasta țării întregi prințro poruncă regească. Ne închinăm în fața hotărârei prea înalte regale și-a proniei cerești, care a voit ca cel dintâi voievod al tuturor Românilor uniți într-un singur stat național, să fie viteazul nostru rege Ferdinand. De aici din mijlocul poporului, care l-a aşteptat cu mâinile ferecate în lanțuri ca pe alt Făt-Frumos din basme pentru ca să-l elibereze, îi trimitem urările de bine ale milioanelor de suflete, cari gneau după libertate.

Porunca regelui Ferdinand.

FERDINAND I.

Prin grația lui Dumnezeu și voința națională, Rege al României,

La toți de față și viitor, sănătate:

Asupra raportului președintelui consiliului Nostru de miniștri sub Nr. 2.171 din 1918,

Luând act de hotărârea unanimă a Adunării Naționale din Alba-Iulia,

Am decretat și decretăm:

Art. I. Ținuturile cuprinse în hotărârea Adunării Naționale din Alba-Iulia dela 18 Noemvrie (1 Decembrie) 1918 sunt și rămân de apărarea unite cu Regatul României.

Art. II. Președintele consiliului Nostru de miniștri este însărcinat cu aducerea la îndeplinire a decretului-lege de față.

Dat în București, la 11 Decembrie 1918.

FERDINAND.

Președintele consiliului de miniștri și ministrul de externe,

Ion I. C. Brătianu.

Țăranul e talpa țării.

— Scrisoarea unor țărani olteni către „Gazeta Poporului” —

Stimați domni redactori!

De mult timp ne-am pus în gând să scriem un cuvânt de mulțumită pentru învățăturile și poveștele ce ni le-ați dat în vremile grele prin cari am trecut. Noi sătenii de pe țara Oltului am indurat multe suferințe și n-am prea avut apărători cari să ne întărească inimile. O parte din preoții și învățătorii noștri au trecut munții împreună cu armata fraților noștri, iar cei cari au stat aici, au fost duși aproape toți cu de-a sila la Sopron și în alte cununi de năcaz. Așa am rămas noi ca o turmă fără de păstorii, lăsați pradă jandarilor și altor lifte cu gânduri păgâne către noi. Mulți dintre noi, pentru pricina de nimic ori pentru căte-o vorbă pe care ne-am scăpat s-o spunem dela inimă, am fost asupriți cu pedepse grele, de am umplut temușile ungurești, în vreme ce nevestele și copiii noștri înnotau în lipsuri și supărare acasă. Domnii noștri dela oraș, cății dintre ei au mai rămas, n'au prea venit în mijlocul

Raportul ministrului Ion I. C. Brătianu.

Sire!

De veacuri neamul românesc tinde spre unitatea lui.

De aceea când prin răsboiul general o parte din omenire a întreprins lupta pentru libertate și drepturile națiunilor, Regatul Român a socotit de datoria lui să se alipească acestor Puteri și împreună cu ele să-și jertfească fiili pentru desrobirea fraților noștri asupriți. După mari suferințe vietie minunată a oștirei noastre își găsește răsplata. Alături de glorioșii ei aliați, România est astăzi printre învingătorii lumii, Basarabia și Bucovina s-au unit cu patria mamă, iară peste Carpați, români, cari împreună cu noi de atâtă vreme așteptau ceasul întregirei neamului, îndată ce și-au putut spune gândul, au proclamat prin marea lor Adunare Națională întrunită la Alba-Iulia, în 18 Noemvrie (1 Decembrie) 1918, unirea lor necondiționată și de a pururea cu Regatul României.

Delegația Adunării Naționale a înfățișat Maiestății Voastre actul Unirii, pe care cerem prin decretul-lege de față Maiestății Voastre să-l întărească, spre a da o formă definitivă unității noastre naționale, acum deplin înfăptuită peste toate ținuturile locuite de români.

Unirea aceasta, în ziua când marii moștri aliați sunt învingători, izvorăște din puterea de viață a poporului român, din viteză soldaților noștri și din voința hotărâtă a românilor de pretutindeni.

Ea se întemeiază pe ființa însăși a neamului românesc, care de aproape două mii de ani, în mijlocul tuturor vitregilor vremii, a știut să-și păstreze neatins caracterul de conștiință națională.

Ea se razină pe cerințele istoriei, cari îi impun desființarea tuturor granițelor nedrepte și nefierești și statonnicirea Statelor după principiile naționalităților.

Ea e voită în fine de nevoile neamului românesc care nu poate trăi despărțit și care numai prin unirea la olaltă a tuturor fiilor lui își poate îndeplini cu folos

nostru, că bagsemă se temeu și dănsii de pacoste. Gazete românești, scrise după priceperea noastră și după inimile noastre, ni-au lipsit tocmai atunci când ne apăsa mai greu amarul. De aceea, ni-am umplut de bucurie și am mai ridicat fruntea când ni-a sosit în casele noastre „Gazeta Poporului”, tocmai acum să facă anul pe la Crăciun. Din ea mai găseam ce se petrece în lume, și când a venit pacea apăsătoare dela București, apoi năpăstuirea școlilor noastre și alte amăraciuni, tot din ea prindeam curaj și nădejde de mai bine.

Nu vrem să uităm repede suferințele trecute, că ele se cuprind o parte din traiul nostru, din sufletele noastre. Amintirea lor vom lăsa-o moștenire urmașilor noștri, că să știe prețui cu atât mai bine fericirea vremilor nouă, ce au sosit ca un răsărit de soare și pentru noi români. Mulțumim lui Dumnezeu că și-a adus aminte de noi în zilele năcăzului și ne-a izbăvit dintrărul!

Acum e vremea să ne strângem rândurile și să ne adunăm puterile, ca să ne creștem soartea după îndemnurile sufletelor noastre. Destul am fost robii altora, acum vrem să fim noi stăpâni pe pământul țării

pentru omenire și cu strălucire pentru el misiunea civilizatoare în această parte a lumii.

Conștințind prin acest decret-lege voinea Adunării din Alba-Iulia, Majestatea Voastră înscrie în Istoria poporului românesc de totdeauna și de pretutindeni cel mai mare act al Iстoriei noastre naționale, acel pentru care generații întregi au luptat și au murit, acel în nădejdea căruia au trăit dela Nistru și până la Tisza toți Români despărțiti de o soartă nemiloasă și puneti, Sire, pentru vecie temelia unei Români mari și a unei vieți naționale pe care să se poată de aci înainte desvolta în pace și în fericire întregul neam românesc.

Sunt cu cel mai profund respect,

Sire,

Al Maiestății Voastre
Prea plecat și prea supus servitor,
Președintele consiliului de miniștri
și ministrul de externe,
Ioan I. C. Brătianu.

1918, Decembrie 11.

Muncă și petrecere.

Cine nu cunoaște minunata fabulă — greerul și furnica — care pilduește așa de frumos înțelesul vorbelor muncă și petrecere.

Pe coasta bătută de soare greerul se resfăță toată ziulică trăgând din arcuș. Furnica într-o zi l'a certat spunându-i să mai lase cu boeria și să-și adune de ale guri până mai e vreme.

Greerul, drept răspuns, a început să cânte și mai cu foc: hai cri-cri... hai cri-cri... de răsună cămpia.

Lasă, o să-ți aduci tu aminte de vorba mea, a zis în sine furnica, văzându-și de lucru, cu sărăguină cum numai ea știa.

După vară a urmat toamna cu vânt și ploi reci, apoi a sosit și iarna cu cojoaie de zăpadă și frig de pătrudea până la oase. Acum înțeles greerul că nu-i glumă și că ce rău a făcut, că n'a luat în seamă slătul prietenesc al furnicei.

Ce să facă acum? A pornit la cășat.

noastră. Ne gândim cu dragoste la brații noștri săteni de pe întreg întinsul pământului românesc; de aici înainte nu ne vom mai despărții pe unii de alții graniți nedrepte, ci toți împreună vom clădi pe temelii tari România Mare, România Neastră a tuturora. Cu brațele noastre harnice să vom munci ogoarele și cu piepturile noastre să vom apăra hotarele. Noi ne simțim puterile și dreptul nostru la o viață întreagă ne stă împede înaintea ochilor. Știm bine că țăranul e talpa țării și noi vrem să fim razină neclătit pentru scumpa noastră țară. Dacă am păstrat cu credință comoriile neamului nostru de-alungul veacurilor de asuprie, acum, prin hârnicia și primăvântul sufletelor noastre le vom face să strâlucescă în lumina soarelui libertății, ca să se minuneze vecinii și lumea întreagă de frumusețea lor netrecătoare. Aceasta-i glasul nostru pentru viitor.

Dar vrem și noi foarte hotărât un lucru: vrem ca în fruntea trebilor noastre să-șezem pe românia mare să stee oameni a căror inimi bat la fel cu ale noastre, ale căror gânduri curate se potrivesc cu trebuințele noastre, vrem oameni cu credință și cu tragedie de inimă către noi, milioanele de brațe

Cioc! Cioc!

— Cine e?

— Eu greierușul.

— Ce poftăști? — l'a întrebat furnica.

— Te rog, dragă furnică, fii bună și ajută-mă cu ceva, nu mai pot, n-am mâncaț de 3 zile. Așaaa? Imi pare bine, i-a răspuns furnica. Vezi dacă numai ascultat să-ți aduni de cu vară, ca să ai de iarnă. Acum răbdă și l'a dat pe ușă afară.

Tot aceea primire va fi avut și la ceilalți vecini, nu știm. Dar destul că oamenii pot învăța, și în vremea aceasta chiar trebuie să învețe din pățania greerului.

Petrecerea își are și ea vremea ei, rostul ei, munca însă trebuie să fie temelia vieții fiecărui om.

Ce puțini sunt cari înțeleg aşa viața. Și câtă mulțumire sufletească, câtă sfîntenie și omul în munca săvârșită cu toată inima!

Dar ce-i pasă mulțimii, care doar de rică să n'o ajungă soartea greerului se mai mișcă în dreapta, în stânga. Ba ce e mai mult se dețină în streini, unde învăță toate retele, iar căminul le rămâne pustiu și brazda înțelenită.

Iată spre pildă când vremea secerii, când din părțile muntoase ale Ardealului, aleargă cete-cete, pe câmpie, pe pustele Ungariei și la holdele bogate ale Bănatului. Acolo stau câteva săptămâni, petrecute de adeseori în pângărirea trupului și înjosirea sufletului. Contra acestui trai rău înțeles un aspru judecător al neamului nostru a spus următoarele: „Bătrâni satelor, mamele cari țin la cinstea fetelor lor, învățătorii cari se mândresc cu învățatura și bunapurtare a tuturor, de toate vărstele, cari stau sub raza luminii lor, preoții cari înțeleg să facă lui Dumnezeu o biserică în fiecare suflet de credincios ce se află în seama lor, — cu toții trebuie să se amestece. Păcatul unuia se resfrângă asupra tuturor. Căci pe cine altul îl poate ține de rău acela care vede seomotul, apucăturile rele, purtările proaste, decât pe cine e mai în vîrstă și pe cine e mai cuminte și mai așezat în sat? Casa e

a unuia și nu a celorlalți, și tot așa ogorul și viața; dar nu lucru e al tuturora ce stau în același loc: „numai cel bun”

(C. Iencica.)

Magii.

Porniră regii magi din nou
Din India, Tibet și China,
Din răsărit și asfințit
Spre vecinica cetate a lui David
Și Solomon și Ieremia...
Porniră regii magi, precum pornit-au
In fiecare an la Vifleiem
Să se închine-aceluia, pe care
In strălucita-i viziune Isaia
L-a contemplat în Sfânta Sfintelor,
Când Heruvimi și Serafimi cu jar
I-au lămurit cuvântul...

Porniră regii magi
In mâini cu aur, smirnă și tămâie,
Și-n căni de-argint turnate 'n Babilon
Și-n Ninive aducând aloe scumpă
Și mir de nard...

Departea'zări, murea Ierusalimul,
In albul depărtării
Și-n străveziul largului abis,
Cum moare-un vis
Sub revârsari trandafirii
De zori,
Mai înainte de ce soarele
Aprinde cu săgețile-i de aur
Turnurile minaretului arab
In fildeș ferecate și-n aramă...
Și dacă magii 'ntrară 'n Vifleiem
Și-au poposit
Ca să se'chine și să tămâieze
In locul unde s'a născut Mesia
Precum a prorocit-o Isaia,
Și-n peșter'au vroit ca să pătrundă:
S'au tulburat și-au plâns și triștii ochi
In căutarea ieslei adorate
S'au pironit pe stâncile-afumate
Din cari se prelingeau
Stropi grei de apă ca și lacrimile...
Și regii magi alătura plângereau
Sub încăperea blândă de-altădată

Cu pieptul plin
De dor aprins și suferință,
De-amare gânduri și căință
Si de credință....

Tăcuții magi plângereau
Lângă ruina, acelui templu falnic,
Ce l'au zidit în cinstea lui Isus
Pasionații cruciați francezi
Ce s'au luptat cu Saladin
Și-au cutropit barbara semilună.
Și'genunchind între ruini
Găsiră 'ntr'un amestec fioros
Alătura de resturi de icoane
Pe cari Maria stăruie zimbind,
Cu pruncu'n brațe;
Și printre sfârmituri de candelabre
Și candele și tămâiere de-aur:
Bucăți de schiye și granate
Ce-au explodat, și gloanțe de șrapnel,
Și cuiburi de-ascunziș de mitraieră
Și găuri rotunzite pentru tunuri,
Iar pe pereți, într'unizar amestec,
Insângerate pete de lumină
Și sânge închiegat și'nvinețit,
Sânge de om ce s'a vărsat
In lupte pătimășe piept la piept,
Iar printre colți de stâncă, sămăname
Leșuri de-oșteni, cari au căzut
Cu tidvele sfârmate,
Cu pieptul desfăcut și sfășiat,
Cu inima străpunsă
Și creerii împrăștiati pe jos
Și-amestecați cu colb murdar
Și oase rupte din încheieturi
Și brațe frânte 'n groaznice explozii
Și sânge, sânge, sânge,
Pretufindeni,
O mare 'nsângerată ce-a 'nghețat,
Și gemet trist de muribunzi
Și horcăit desgustător de morți
Ce n'au murit ci-așteaptă ca să moară...
Pornir'atunci înfiorații magi
In căutarea lui Isus
Nazarineanul și cutrierând
Iudeia și Samaria pietroasă
S'au pogorât în Galileia...
Și ridicându-și lacomii lor ochi
Zăriră lacul argințiu pe care
Odinoară l-a iubit Isus
Și'ncrezător în steaua sa

cari răbdă foame și frig. Noi nu suntem bolșevici, ci suntem și vrem să rămânem gospodari cu bună rânduială, bucurându-ne când se ține ceva pe lângă casele noastre. Pe noi nu ne arde de revoluție, căci ea aduce numai prăpăd pe capul oamenilor și ne-ar face de rușine neamul nostru înaintea națiunilor cari ne vreau binele. Ceea-ce vrem noi tăranii de legea românească e dreptatea de care n'am avut parte până acum. In țara noastră trebuie să răsară dreptatea românească, căci ne-a păscut destul strămbătatea străinului.

La noi în sat și femeile vreau să-și facă steag treicolor, că vezi doamne și ele vor avea drept de vot. S'a subțiat tare lumea pe la noi, dar ori-cum vom ieși la capăt, noi vrem să ne vedem căsuțele noastre curățele, că boala aia spaniolă dă târcoale și seceră vieți de oameni prin melearurile noastre. De-am avea doitori mai mulți și mai pe deaproape, ne-ar fi de folos. Poate se va îngrijii sfatul nostru dela cărmă de treaba aceasta, că azi e mare pagubă de fiește-care viață de român; doar destui au pierit dintre noi în potopul răsboiului.

In sfatul nostru comunal am luat hotă-

rârea ca de aici înainte să nu audă copilașii noștri nici o vorbă ungurească în cîrpsul școală. Să ni-i învețe rugăciunile și să-i crească în cinste românească, vorbindu-le de faptele vitejești ale lui Ștefan cel mare și Mihai Viteazul; n'ar strica să le dee mai multă procopsea lă și în trebile gospodăriei.

Pe la noi satele de-atândul au ridicat porți de brad și le-au împodobit cu flori și steaguri, așteptând să vină oastea fraților noștri. Până acum n'au intrat în satul nostru, dar ne-am bucurat cu mare bucurie văzând pe frațiorii noștri cari au trecut cu trenul dela Brașov către Sibiu. Dumnezem să le ajute pe unde se vor duce, că poate și mai mare lipsă de ei într'alte părți. Din 1916 de când au fost și în satul nostru, tot la sosirea lor de-a doua-oară ni-a fost gândul inimilor noastre.

In fiește care zi așteptăm să cază în mijlocul nostru și părintele, că nu i-am auzit glasul mai bine de doi ani. La Crăciun vom avea slujbă ca la praznicul cel mare pe care l'a dorit toată suflarea românească. Vă dorim și domniilor voastre sărbători ferice și nu uități să ne tălmăciți și de aici înainte, dorințele noastre la gazetă. Să trăiti.

Mai mulți oameni
de sub Negoi.

muncitoare ale ogorului românesc. Noi nu știm multă politică, dar simțim pe omul oare ne vrea binele nostru și-l deschilinim de acela care și vrea numai folosul și căștigul și tâma dumisale. Neamul acestor din urmă să piară dintre noi, pecum se topește ceara de față focului. Nu vom răbdă să ne cărmuiască aceia cari până ieri ne vindeau la licitație moșioarele și ne lăsau în drum copilașii. Nu vom răbdă pe ceice uitând ușor ce sânge curge în vinele lor, făceau ochi dulci asupriorilor noștri de veacuri. Nu vom răbdă pe nimenea dintre aceia cari până acum n'aveau milă pentru măcăzurile și suferințele noastre. Increderea noastră și votul nostru obștesc îl vom da mai celor ce ne-au cercetat într'un chip are-care cu bunătatea și lumina lor în emile cele grele.

Și mai vrem un lucru: vrem ca atunci id vom auzi glasul ciocârliei să putem să unul fiește-care din noi cu plugul în a pământ că ne trebuie ca să nu slujit la străini, că ca dintr'al nostru să numem hrăni și crește copilașii ce mi-a duminzeu. În vecinătatea noastră se înște moșii de ale erariului, în alte pătă să cadă pădurea în capul lor noștri,

Ce-a strălucit la Vifleiem, și alese acolo
Tovarășii pe Petru și Andreiu.
Iar lacu 'nmărmurit în strălucirea-i
De pérzea, veghea visând în soare,
Cum a visat în clipa când Mesia
A poruncit sărmănilor pescari
S'arunce mreaja'n verzile adâncuri...
In clipa-aceea regii magi
Zărîră pe Isus umblând pe valuri
Cu Petru și Andreiu, și bucuria
Ce le-a trezit-o 'n suflet arătarea,
Le potoli al inimilor zbucium.
Părea un uriaș din depărtare
Intre cei doi, și alba-i siluetă
Se profilă imenză în cuprins
Pe lacul albastru, Brațul său întins
Imbrățișa cu gestu-i infinitul
Și pasul larg și bărbătesc
Sub maiestatea căruia gemeau
Sfârmate valuri ce-și fălăzuiau,
Mânia, era umbrel de viteaz...
Și El vorbea
Iar ficea cuvânt care-l rostea
Vuia ca valul, și nfiorător
Asemenea ca tunetul, năvalnic
Se'mprăștia 'n cuprinsul greu de soare:

M'au răstignit mereu, spunea Isus,
În fie-care an mi-au înălțat o cruce
Și mii de blăstămate Golgota-ai ridicat,
Berlinul, Petrogradul, Parisul ce stră-
[luce
De sângele meu proaspăt ce-a curs
[e înecat,
M'au dus fără de milă în strămtale
[tranșeie

Cuprinderea Sibiului de armatele românești.

Săptămâna trecută, precum am mai scris, ne-a hărăzit una din bucuriile cele mai rare.

Armata Țării românești și-a pus piciorul în Sibiul nostru. În frunte cu generalul Moșoiu, ardelean și dânsul, dorobanții, vânătorii și călărașii regelui Ferdinand au pecetluit pentru totdeauna cu drapelele lor, hotărârea cea mare a neamului românesc dela Alba-Iulia. Cuvântul s'a făcut trup și-aceea ce părinții noștri abea de cutezau s'o viseze, s'a infăptuit în vremurile noastre.

Iată cum s'a întâmplat cuprinderea Sibiului:

Sosirea în gară.

Marți în 24 Decembrie st. n. pe la ora 11 glasul telefonului vestește sosirea trenului cu generalul Moșoiu în gară pe 12 $\frac{1}{2}$.

Trupele românești aflătoare în Sibiu, conduse de majorul V. Dimitriu (Vânători 10), căpitanul M. Crucian (Art. 4) și locotenentul Iliescu (Cav. 24) ies în ținută de paradă și se aşeză în fața gării. Plotonul de onoare al Legiunii române cu muzica, se înfințează în gară, unde aşteaptă șeful apărării și siguranței publice Dr. St. C. Pop cu întreg statul major și întreg corpul ofițerilor dela Legiune.

La 12 $\frac{1}{2}$ trenul împodobit cu flamura românească sosește mândru. În ușa vagonului se iveste chipul mareșal generalului de neam ardelenesc Moșoiu, cu privirea sătură. Lumea îl întâmpină cu un potop de aclamări. Muzica Legiunii române cântă

Și m'au lovit cu biciul și m'au stră-
[puns cu suliți,
Pe sub pământ făiat-am intunecoase
[uliți
Și'n loc de beatură venin au vrut să-mi
[deie.
Mi-au pus pe mâini cătușe și mi-a
[rostit sentința
De moarte, pe-o tribună, un intrepid
[savant,
Iar dacă-mi decretară în urmă neființa
Mi-au fămăiat mormântul cu gaz as-
[ficsiant.
Din darurile acelea ce magii'mi îmbiară
In peșteră,— metalul perfid mi l-au luat,
Și aurul de lacrimi și blestemele pătat
In capital de ură și crime îl schimbară.
In van cu pilde-alese am răspândit
[cuvântul
Eternei evangelii a Tatălui ceresc:
De ce, o Madaleno, mi-ai desfăcut
[mormântul
Cu mâna ta pioasă, cu graiul îngeresc?
Dar zbuciumul pe crucea răbdării-a
[fost zadarnic
Când ispășeam greșeala universală 'n
[zori
Si aşteptam sfârșitul măreț, zâmbind
[amarnic:
Am inviat odată și mor de mii de ori....
* * *Aşa grăia Isus Nazarineanul
Cu gestul larg, cu ochiul plin de vis,
Si magii zguduiji porniră iarăș,
Să-l predice 'n Berlin, Londra, Paris...

I. Broșu.

imbul regal pe care-l ascultă toată lumea cu capetele descoperite.

Locotenentul Berestean, ofițerul de legătură sălăsluit mai de demult în Sibiu, face prezentarea militară, în urma cărei generalul Moșoiu e primit de șeful apărării și siguranței publice Dr. St. C. Pop, cu o vorbire plină de însuflețire.

Ce-a grăit d-1 Dr. St. Cicio-Pop?

Iată ce-a spus dânsul:

Domnule general! În numele neamului românesc, în numele tuturor Românilor din Ardeal, Bănat și Tara ungurească, cu priinții de însuflețire curată și de fericire necunoscută până acum: Vă zic din adâncul inimii: Bine ați venit!

V'am aşteptat aşa de mult, V'am aşteptat de veacuri trădnică, dar lumea rea și mulțimea vrăjmașilor fără inimă V'au împiedecat cu uneltiri violente și meșteșugiri diavolești întrarea de izbândă.

Acum doi ani marele nostru Rege (trăiască, aplauze îndelungate) și înțeleptii lui sfințnici au hotărât să înscrie cu sânge drepturile noastre de veacuri asupra pământului strămoșesc.

Și ați venit! A trebuit însă să faceți și voi Golgota jertelor de sânge a neamurilor. Munții și colinele, câmpii și văile Ardealului au trebuit să fie înpodobite cu florile săngelui, râurile și izvoarele și Oltul nostru bătrânul să-și îmbujoreze undele cu sânge românesc. Da, toate au cerut multe jertfe dureroase.

Venii în numele sfânt al idealului. Veniți în numele marelui rege pentru a de-

săvărși opera noastră de biruință dela Alba Arhanghelului Mihai. Fiți bineveniți!

Trăiască marele nostru Rege, rege al tuturor Românilor! Trăiască Maiestatea Sa Regina Maria, superioară tuturor crăieselor din lume, care prin dragostea Sa și devotamentul Său față de neam și țară a devenit îngerul neamului românesc.

Trăiască armata glorioasă! Trăiască România mare!

Răspunsul generalului Moșoiu.

Dupăc strigătele de „Să trăiască” și „Ura”, cari nu vroiau să înceteze, s'au mai potolit, generalul Moșoiu, cu glasul său răsunător de viteaz, a răspuns în chipul acesta:

Români! Infiorat de sfinte simțiri pășesc în Sibiu, în locul acesta românesc, unde s'a lucrat atât de mult și atât de însuflat pentru infăptuirea idealului sfânt și mare al unirii tuturor Românilor.

Vin stăpânit de nestrămutata voință de a duce la îndeplinire și învecinici săptura măreță a visului de veacuri. Vin hotărât să desrobesc și să iau în stăpânire și cel mai mic sat locuit de suflet românesc. (Applauze îndelungate). Nu ne vom da în laturi dela nici o jertfă pe care o va cere România mare, una și nedespărțită. Este pentru mine îndoit de placut și mi-e înima plină de negăită fericire, că mi-a hărăzit Domnul să viu eu aici, unde am luptat acum doi ani pentru idealul înalt ce ne robește sufletele. Au fost multe și dureroase jertfele, dar n'am descurajat, căci am luptat pentru gânduri sfinte, ceeace ni-a asigurat recunoștința și lauda lumii întregi.

Astăzi călăuziți de aceleasi pomiri, de aceleasi idealuri, venim în numele drepturilor omeniști, a drepturilor de veacuri, cari poruncește ca frații de un sânge să fie uniți sub o singură stăpânire națională. (Applause: trăiască generalul Moșoiu!).

Vin dela București și Vă aduc salutul marelui nostru Rege Ferdinand, al Regelui tuturor Românilor, cu făgăduiala, că toate dorințele Voastre se vor împlini.

Trăiască marele nostru rege Ferdinand I. Trăiască Maiestatea Sa Regina Maria! Trăiască România mare!

Cuvântarea generalului Moșoiu a stârnit un adevărat uragan de însuflare, Muzica legiunii din Sibiu începu în clipa aceia intonarea „Imnului regal” pe care mulțimea îl asculta ca capetele descoperite.

La poarta biruințelor.

Dupăc se sfârșiră cuvintele de bună venire rostite în fața trenului ce ne-a adus măntuirea din ghiarele de tigri ale Ungurilor, toată mulțimea aceia de capete, în frunte cu generalul Moșoiu și cealalți împăterniciți ai neamului românesc, o luară cătră oraș. În fața porții biruințelor sau triumfală cum i se mai zice, se opriră din nou. Aici îi aştepta alți împăterniciți de-a Românilor sibiieni, în frunte cu președintele „Asociaționii” dl A. Bârseanu.

Cu mult avânt și în calde cuvinte de bucurie, salută aici pe generalul Mosoiu, președintele „Asociaționii” Domnul A. Bârseanu, și se simte fericit, că poate întinde mâna, după atâtia ani petrecuți în suferință, generalului Moșoiu, care nu este altcineva de cît un fost elev de-al său, de pe vremea când era dl Bârseanu profesor la școlile din Brașov. Generalul Moșoiu îi răspunde

adânc mișcat fostului său profesor de care îl leagă simțăminte de adâncă recunoștință.

Tot aici grăiește și ajutorul de primar din Sibiu, dl *Hochmeister*, arătând înșăsoarea săsească a orașului. Generalul îi răspunde, asigurând poporația străină, că se va îngriji de păstrarea ordinei și liniștei, ca să poată munci și să se desvoalte nestin-gherită. Dar va purcede cu toată strictețea față de aceia cari vor fi ispiți să lucreze iie cu vorba, fie cu fapta împotriva *înfăptuirii idealului nostru sfânt*, pentru ajugerea căruia am luptat de atâtea veacuri.

Primirea în piața mare.

În Piața mare, o adunare numeroasă de oameni, aștepta sosirea armatei române în frunte cu generalul Moșoiu. Steaguri treicolore fălfăian în vânt și muzicile cântau cântece naționale. Ca la un semn zgomo- tulu amuții.

Chipul de ostaș neînfrânt al generalului Moșoiu atrase luarea aminte și făcu să inceteze zgomotul. Fu întâmpinat de dl Aurel Lazar, membru în consiliul dirigent cu o cuvântare înălțătoare de inimi. Generalul răspunse scurt și măduvos. Fiecare cuvânt suna ca o lovitură de ciocan. Mai spune câteva cuvinte un sas și împuternicitul jidovilor, cerând ocrotirea și crucea orașului. La sfârșit, o fetiță, Veruca Bohătel, cu graiul respicat și argintiu, roșii o poezie a lui Bârseanu scrisă pentru de-a făcă bucuria celor mici cu prilejul înfăptuirii României-mari. Generalul mișcat o sărută pe frunte.

Veselie, cântece și joc.

Urmă apoi trecerea armatei române prin piață: infanterie, călărași și artillerie. Ce mândri erau flăcăii români, ei, cari știau cum au luptat la Mărășești și cum spulberaseră armatele lui Mackensen. Si-acum își vedea cu ochi visul lor înfăptuit, pentru cari luptaseră cu atâtă viteză. Si după ei veneau satele, trimișii mândrelor sate din jurul Sibiului cu porturile, steagurile și cântecele lor. Era ca'n vis. Ochii privitorilor se umeziseră, omenii se îmbrățișau și plângneau de bucurie. Lumea a luat'o pe strada Cisnădiei la deal, într'un vârtej de însuflețire. Generalul Moșoiu, împreună cu cei aleși, a intrat în Hotelul „Boulevard” pentru să ia masa, iar poporul, în culmea bucuriei, a încins o horă românească pe piața Hermann. Tot asemenea s'a încirpat jocuri naționale și în piața mare. O altă ceată de românași de ai noștri, în frunte cu dl V. Tordășianu, au purces înaintea casei doamnei Emilia Dr. Rațiu, cântând cântece naționale.

Așa s'a sfârșit frumoasa sărbătoare înălțuită în cinstea sosirii acestora, cari au pus temelia fericirii neamului românesc pentru vesnicie.

Generalul Berthelot în Sibiu.

Marele general francez, care a cucerit Transilvania, Bănavatul și Marasul, pentru că să cunoască toate ținuturile locuite de români și să-și dovedească simțăminte sale de iubire căreia față de noi, a sosit Miercuri în Sibiu. La gară i s'a făcut o primire mare, cum nu s'a mai pomenit. Poporul venit din satele de prinprejur, a ieșit într-o întâmpinare generalului

Berthelot cu steaguri și cu musici. Părăsind gara, generalul a stat de vorbă cu țărani și țărancele, spunându-le cuvinte de însuflare și măngăiere. Apoi a plecat în oraș la palatul ministrului de răsboiu unde o primi pe împuternicii românilor din Sibiu și le-a ascultat cuvintele de bineventare.

Joi generalul Berthelot a plecat la Săliște, iar după întoarcere a luat parte la măreața manifestare de simpatie ce i s'a făcut din partea poporului românesc pe piața Sibiului.

Amănunte în numărui viitor.

Primirea generalului Berthelot.

După ce generalul Berthelot s'a întors dela Săliște unde i s'a pregătit asemenea primire împuñătoare. Răpit de frumusețea sorei românești, însuși generalul s'a prins alătura și-a jucat strămoșescul nostru dans național. Reîntorcându-se în Sibiu, generalul Berthelot a luat parte la marea serbare națională a poporului. A fost ceva mai frumos ca în povești. Români și româncuțele noastre, în grupuri fermecătoare, au trecut prin față generalului. S-au jucat jocuri naționale într-o însuflare fără păreche. A fost cea mai măreață sărbare a sufletului românesc.

Din România-mare.

Alegerile de deputați.

Guvernul a hotărât ca alegerile de deputați pentru întreaga Românie mare să fie puse pe zilele de 14—17 Martie 1919. Marea adunarea națională dela București eșită din alegerile acestea va avea loc pentru ziua de 15 Aprilie 1919.

Ocuparea Clujului.

Cu prilejul intrării trupelor românești în Cluj, împuternicii întregului popor românesc din nordul Transilvaniei, așteptau sosirea ostașilor români.

Sub statuia lui Corvin, învins de Ștefan cel Mare la Baia, peste 100.000 oameni au încins hora unirei.

Cântece naționale și ovațiuni pentru Familia Regală umpleau văzduhul.

M. C. G.

Regimentul „Avram Iancu” în Sibiu.

In zilele trecute a sosit în Sibiu regimentul „Avram Iancu” alcătuit din ostași ardeleni, foști prizonieri în Rusia și cari au luptat alături de armata regatului pentru desrobirea Ardealului. Li s'a făcut o primire mare. Dumineca trecută li s'a sfîrșit steagul în catedrală și-apoi a fost depus în muzeul „Asociației”.

Partidul naționalist-democrat.

E bine cunoscut la noi acest partid, care a fost pregătit prin propaganda culturală a d-lui N. IORGĂ în coloanele, de-o înaltă cugetare românească, ale revistei „Sămănătorul”. Si când tot d-l N. Iorga i-a dat programul politic, noi cei de aici am însoțit cu toată dragostea chemarea la viață a ade-

văratei democrații românești, ce vorbea dintr-ânsul. Experiențele răsboiului i-au dat dreptate și credem, noi toți cei cu sinceră iubire de popor și țară, că faptele i-au scos și mai mult la lumină necesitatea țintelor ce le urmărea și a muncii ce trebuie desfășurată pentru înfăptuirea lor.

Din puținele stiri ceni-au venit de dincolo am găsit, că la 1 Decembrie s'a ținut la Iași o mare adunare, chemată de d-l N. Iorga, pentru a alcătui „uniunea democrației naționale” și a organiza la muncă pe toți cei care o încuvîințează în sufletele lor în cuprinsul pământului românesc. Spre bucuria noastră alături de d-l N. Iorga a intrat din nou și dl. profesor A. C. Cuza.

Ce vreau frații din Bucovina?

La hotărârea de alipire către România a fraților noștri bucovineni s-au alăturat și nemții, polonii, chiar jidanii și în parte și rutenii de pe Prut. Cu privire la politica ce vor urma o frații noștri din Bucovina, găsim în „Neamul Românesc” părerile șefului guvernului bucovinean *Florin* și *Flonidor*, care sunt următoarele:

Deocamdată nu ne vom alătura la nici unul din partidele politice ale vechiului regat. Bucovinenii sunt de părere, că acele partide se vor schimba, unele poate se vor stinge cu totul. În tot cazul ei se vor alipi numai la un astfel de partid, care va primi în programul sau următoarele idei călăzuatoare:

1. Vederi largi democratice, iubitoare de popor și iubitoare de casa domnitoare.

2. O înzestrare a țărănumi cu pământ în chip cât se poate mai larg, ținând seamă de talpa țării; dărinția aceasta să nu se facă numai pe hârtie, ci aievea și cu toată inima.

3. Votul obștesc până la cel din urmă țaran, nu însă numai pe hârtie, ci aievea și socotind libertatea alegerilor.

4. O administrație statonnică, pătrunsă de respect față de legi și care să le aplice bine, scoțând afară pe cei ce umblă după hotărâri și după căpătuieri.

Dorințele fraților bucovineni se întâlnesc cu ale noastre.

Spre știre abonaților noștri.

Cu numărul acesta de Crăciun începem al doilea an de viață al „Gazetei Poporului”. Rugăm deci pe toți cititorii, abonații și prietenii gazetei noastre, să ne deie sprijinul lor prețios și pe mai departe. Am alăturat la numărul acesta mandate postale tuturor acelora, cari nu și-au prenoută încă abonamentul.

Dorind deci ca toți abonații și cititorii noștri să petreacă sf. sărbători ale Nașterii Domnului în pace bucurie și sănătate deplină, ii salutăm cu drag și le mulțumim pentru ajutorul și sfatul de care ne-au împărtășit.

Abonamentul gazetei costă:

Pe un an întreg 20 cor.

Pe o jumătate de an 10 cor.

Pe un sfert de an 6 cor.

Pretul unui singur număr 40 fil.

Redacția și administrația
„Gazetei Poporului.”

Zina lacului.

Intr'o seară, bătrânul Costescu ne povestea o întâmplare din tinerețe.

Moara cea veche a Zavului, începu el, și acumă dăinuiește pe iazul întins de la Popricani. O clădire neagră, plecată asupra apelor mororăte. Cele șase roți, izbite de vinele mari de apă, care se zvără pe lăptoc, se învârt domol, scărțând din macheuri. Clădirea mare se zgudue, în mugetul necontenit al apei, peste spuma cloicotitoare care o împresoară.

Așa e acum; așa era și pe vremea când hoinăream pe meleagurile acelea, — e mult, tare mult, de-atunci.

Imi aduc aminte de-o noapte ca'n basme, plină de lumina albă a lunei, o noapte pe care numai tinerețea o vedea și pe care numai tinerețea o simte.

Era prin Iulie. Coboram singur la iaz, cu pușca în spate. Cădurile de rațe, care zburau pe deasupra pădurii de trestii, mă ademenise. În văzduhul luminos, le urmăream zborul grabnic, până ce se perdeau, — puncte negre, — din ce în ce mai mici, în norii de incendiu ai asfintului.

Trecui peste opustul înalt în care viau cascada, printre sălciiile dese care străjuiau drumul îngust, și mă apropiai de moară. Prin lăptoc, fulgerau apele verzi; în jurul clădirii negre, fierbeau apele spumănd; și'n bătătură, boi desjugați dormitorii, rumegând, lângă cară.

Moșneagul, morarul, străneputul Zavului, cobora din podul morii, cu pipa în colțul gurii. În bubuitul surd al apei și'n scărnițul roților, oamenii așteptau tăcuți, prin fumul luminos ce umplea șandramaua largă.

Noroc bun, moș-Simioane!

— Mălțămim dumnilorvoastră. Cum mai merge țara? Macină făină bună? (Aceasta era întrebarea obișnuită a moșneagului: dacă țara macină făină bună).

— Bună, moș-Simioane!...

— Slavă Domnului! zise moșneagul. Dar dumneata ce mai faci? Ai mai venit pe la noi. Nu-ți dau pace rațele!

— Nu-mi dau pace, moșule. Noaptea astăzi, așa sta la pândă pe o plagie. Poate mi-a cădea ceva bun.

— Bine; ei sta, dacă și-e voia. Iaca, te-o duce Zamfira.

Chiar în clipa aceia, nepoata morarului intră. O fată ciudată de șaisprezece ani: mijlocie, subțirică, dar cu mușchi foarte puternici; cu obrajii arși de soare și cu doi ochi cenușii, așa de frumoși, așa de strălucitori, de neliniști și de ciudați, cum nu mai văzut niciodată de-atunci. N'avea trăsături regulate, dar ochii cenușii sub sprâncenele mari, arcate, ii dădeau o străluire și o frumusețe stranie.

La vorbele moșneagului, se opri deodată și zise repede, clipind din ochi:

— „Nu vreau să-l duc!

— Pentru ce? întrebai eu, uimit, pe când moșneagul zâmbea.

— Pentru că nu vreau! zise iute Zamfira, privindu-mă pieziș pe sub gene.

— Bine, zise liniștit moșneagul, nu-l duce!

Fata se uită la mine lung, închizând pe jumătate ochii, apoi strigă ascuțit:

— „Ba o să-l duc!”

Moș Simion începu a rîde încet, se întoarse și se sui tacticos în podul morii;

iar Zamfira rămase înaintea mea, dreaptă, cu mâinile în lungul trupului. Capu-i era plecat în piept, dar ochii cenușii mă fulgerau pe sub sprâncene. Era cu capul gol; părul castaniu era pieptănat lins peste tâmpale și o coadă groasă se înnoia la ceafă; un crin alb, de apă, frumos, ca tăiat în argint, sta însipă în părul bogat. Cămașa albă se umfla în dreptul sănilor; o fustă albastă, simplă, cădea până la glezne.

Deodată ridică capul și mă privi și ret, zimbind. Între buzele subțiri, dinții strălucneau. Apoi îmi făcu semn cu ochii: „Hai!”

Mă luai după dansa. Mergea repede; formele puternice se desemnau, sub îmbrăcămintea usoară. Din când în când, întorcea capul și dinții străluceau.

Deslegă luntrea, sări în ea și-mi zise scurt: „Suiel!”

Apoi, după ce mă așezai, se întordă, se întepeni în prăjina lungă și urmă luntrea. Cătăva vrem, ne strecurărăm prin trestii și papură și pe deasupra retelelor puternice de cosor. Când ajunserăm în larg, lăsa prăjină și apucă lopata. Luntrea spinteca apele adânci, colorate cu lumini scânteetoare, sub focul asfințitului. Lopata plescăia ușor, cu un zgomot dulce. Tot trupul fetei se purta într'un ritm mlădios, de un farmec nespus. Crinul de argint tremura în grămadă de păr castaniu.

Pe iaz, era tăcere. Nuferii și crinii de apă străluceau în asfințitul de aur; trestiile foșneau încet; libelulele treceau prin lumină, ca niște linii albastre.

Deodată, fata își întoarse spre mine ciudății ochi cenușii.

„Noaptea astăzi vrei să stai la pândă?” întrebă ea,

„Da, la pândă.”

„Bine.”

Glasul ei avea un melodios răsunet argintiu. O întrebai:

„Ți se pare ciudat?”

„Nu”, zise ea, întorcând capul, „dar nu și-e frică?”

„De ce să-mi fie frică?”

„De Știma apei!” răspunse ea cu convingere.

„De Știma apei? Ce-i aceia Știma apei?”

„Cum? nu știi? Știma!... zâna iazu lui...” Si ochii ei vineți mă priviră straniu.

Soarele se cufundase în asfințit; apa iazului se întuneca; un bâtlan trecu pe deasupra, vâslind rar; tipetele lui înfiorau tăcerea pădurilor de trestii. Fata mă privea și dinții străluceau într'un zâmbet de o frumusețe demonică; fața curată luase reflexul verzui al apelor.

Ce-am simțit în piept nu pot spune; dar vraja poveștilor așa trebuie să fi fost de izbitoare. În cadrul trestiilor, al lianelor și al celor două ceruri, — ea era zâna lacului.

Luntrea se izbi de o coșcovă și rămase nemîscată.

„Aici!” zise fata.

Încet, pășii pe plagie. Dar farmecul mă amețise. Mă întorsei brusc, o cuprinsei de după cap și voii să-i sărut ochii în cari zacea taina iazului. Ea se zbătu ușor cu înmlădieri și tremurări de râs, și în loc să-i sărut ochii, ii atinsei buzele într'o arsură de foc.

O simții zmâncindu-se, simții ochii străni săgetându-mă și luntrea zbură printre trestii și liane. Apoi iazul rămase puștiu

și în tăcere, numai plescăitul dulce al lopeții se auzea de departe.

Pe coșcovă, îmi pregăti patul de trești. Așternui mantaua de sieac, cercai oțelele puștei, apoi, în așteptarea rațelor, căzu pe gânduri.

Ciudat! eram foarte conștient de situația mea; știam foarte bine că zâna nu era de căt Zamfira, nepoata morarului, o fată părță de soare și poate foarte săplă: — cu toare acestea, ochii și râsul aveau ceva, care mă amețise, ca praful puternic al unei flori sălbaticice.

În umbrele din ce în ce mai dese ale amurgului, ea rămăsese ca o viziune plătind în fața lacului, printre florile de nufăr.

Un șuer iute de aripi mă deșteptă. Tresări. Un stol de rațe trecuse. Faptul acesta îmi luă amețeala. Strânsei pușca în mâni și ridicai cocoașele.

Pe iazul întins, porni freamătu de seară. În trestii, măcăiau și băteau din aripi rațele, tipau lișitele și găinușile; susur ușor scutura pădurea de trestii. Stelele mici treceau prin obscuritatea inserării.

Trăsei câteva focuri. Tunetul bubuiță adânc, răsună pe întinderea apei, până de departe; câte-o rață se desprindea brusc din cîrd și cădea greoi pe luciu, turburându-l.

Apoi întunericul crescu, nu se mai deosebea stolul, se auzea numai vâjeitul zborului, ca un vînt scurt. Freamătu de seară conteni, pacea începea a se întindea iar pe iaz; numai paseri mari, negre, zburau pe sus, tipând răsunător: chau! chau! Din când în când, în tăcerea nopții, se auzea lugubru, adânc, vuful nelămurit al buhaiului de baltă.

Stelele se aprinseră și sus și în fundul apei. Până la răsăritul lunei, mai era un ceas. Mă învălui în manta și iar începu să mă gădesc la ochii cenușii. În tăcerea din ce în ce mai mare, se auzea, de departe, vâjăitul morii și al opustului; undeva un câne lătră întărât; în zare, pe un deal, ardea în întuneric, clipind, un foc vioi.

Trupul mlădios, ochii și râsul, floarea de crin care așa de bine se armoniza cu lacul și cu scăpirile verzui ale ochilor, mă necăjeau. Acum nu mai era o fată simplă, arsă de soare și bătută de vînturi; fiecare mișcare, fiecare privire, aveau ceva deosebit. Si încă ceva ciudat. De când veneau la moară, niciodată n-o văzusem. Auzise de drăcoaica moșneagului, dar nu dădusem cu ochii de ea. Ba, tot îmi aminteam un lucru pe care nu-l băgasem în seamă atunci, când se petrecuse. Într-un rând, am zărit ochii aceia neliniștiți, privindu-mă prin spărtură din podul morii. Desigur că ochii ei erau; străluceau așa de tare, — și erau plini parcă de lumină și râs. Acum, în noaptea adâncă, ma ardea sărutarea de foc, — și așteptam, așteptam ceva de care nu-mi puteam da seama.

Am atipit, visând la ochii cenușii. Nu știi, — poate am adormit de-a binelea. Mă trezit în lumina puternică a lunei, care umplea văzduhul și iazul cu pulberea-i de argint. Apele străluceau. Noaptea era tăcută, moara contenise; numai opustul vânia ca'n vis, de departe.

Peici, pe colo, apa se încrețea în cercuri de agăță; căduri de rațe se scăldau în ochiurile de lumină. Pusei mâna pe pușcă. O ridicase chiar la ochi, erau gata să trag, — când mă oprii. O îngănare melodioasă, de-abia pricepută, se auzea

pe lac. Un cântec simplu, monoton dar depărtarea, ecoul iazului, lumina albă a lunei, îi dădeau un farmec adânc. Îndată mă gândii la Știma apei.

Pusei pușca alături și ascultai. O melodie simplă și foarte duioasă. Contenease de mult și eu tot stam cu urechea atintită; dar nu se auzea decât freamățul dulce al opustului, departe.

Trecuse vreme multă și, cu toate acestea, eu tot aşteptam.

Intr'un târziu, auzii lămurit plescașul moale al vâslei. Mă uitam în toate părțile; nu știam de unde vine. Apoi, deodată, din întunericul trestiilor, izvorî în marea de lumină, luntrea plutind lin, și fata, neclintită în luntre, prin pulberea de raze. Crinul scânteia în părul ei întunecos.

Nu pot să spun ce-am simțit peatrucă o vjelie nu se poate traduce în cuvinte și afară de aceasta, atunci eram tinăr și de-a lungi, din tinerețe, a trecut jumătatea veac. Știu că stam cu ochii mari și o priveam ca un nebun; era într'adevăr zina lacului.

Deodată văzui cum se mișca. Întoarse luntrea și vâsla izbi în valuri înprăștiind stropi de lumină. Se îndrepta spre coșcova mea. Venea într'o iuțală nebună, cu ochii mari ca două stele de fosfor, atintiți.

Când ajunse aproape, lăsă iar luntrea să plutească lin, dar cîrni scurt și trecu râzând pe lângă coșcovă, — un râs argințiu pe care nu l-am uitat, iată, nici azi, după atâtă vreme. Trecu râzând ca o fantasmă și ochii îi luceau ca două stele, în noaptea sprinzenelor mari. În dreptul meu, se ridică și zvărli ceva spre mine; apoi, lăsându-se jos, prinse iar lopata, bătu undele și se reprezîn larg.

Dispăruse. Se auzea numai bătaia moale a vâslei; apoi conțeni și ea, și tacerea cu prinse iazul poleit de lumina lunei.

Lângă mine, am găsit un buchet de garoafe și busuioc, floarea dragosteii.

In zori, veni bătrânul de mă luă de pe plagie. Când mă îndreptam spre curte, întrorsei încă odată capul spre șandramaua neagră. Ochii vineți mă priveau prin spătură din podul morii.

Chiar în ziua aceia, am plecat. Am vrut să mă întorc de multe ori la moara cea veche a Zavului, dar îmăplările n'au voit. Pe urmă, când am putut, alte iubiri m'au mut în altă parte. Au trecut ani, dar buchetul de garoafe și busuioc uscat, tot îl păstrează. Și, din când în când, tot imi mai aduc aminte de zîna lacului.

M. Sadoveanu.

Răvașul săptămânii.

Sibiu, 5 Ianuarie 1919.

Congresul amploaților administrativi români. Amploații administrativi comitatensi și comunali români ai comunității Sibiu, în frunte cu prim-președintele sedriei orfanale comitatense Ioan Henteș și pretoarele Dr. Ioan Miclea, în conferință din 21 Dec. 1918, st. n. au decis convocarea la Sibiu pe 12 Ianuarie 1919 a unui congres general al tuturor amploaților administrativi români, din toate ținuturile unite cu România mamă prin adunarea dela Alba-Iulia. Situația actuală și vastul complex al problemelor în vederea chemării la viață în viitorul apropiat a administrației publice

românești oferă un imens material de discuție și deliberare.

Cel mai larg câmp din viața publică a unui stat este cel al administrației politice.

Pentru lămurirea principiilor și concepții unilor, cari sunt de urmat, sunt cei mai chemați puțini amploații români, resirați și ascunși prin toate colțurile ținutului românesc. Ca cel mai potrivit mijloc în acest scop se prezintă un congres regnicolor. O cere aceasta interesul bineînțeles al cărmuirii românești, ce va să fie.

Este datorința cardinală a fiecărui amploaț român să-și dea tot concursul intelectului și științei sale într-o scoatere în relief a situației reale actuale, precum și într-o urmarea pe căi corecte a carului administrației publice.

Sunt poftiți deci toți amploații români cu că tragere de inimă a se prezenta la congres operate scripturistice și verbale de valoare specială științifică, ca astfel și acest prim congres al amploaților români să se ridice la nivoul și valoarea corespunzătoare vremurilor mari actuale de renaștere și prefațe. Să sperăm o bună reușită.

Comitetul aranjator cu sediul în Sibiu constă din președintele Ioan Henteș asesor și vicepreședinte al sedriei orfanale comitatense din Sibiu, apoi pretoarele Dr. Ioan Miclea v.-președinte; notarul communal George Bărbat secretar; ca notar: Ilie Muști și Nicolae Comanici notari comunali; precum și Ioan Chirca, Ioan Iliu, Adam Micu, Vasile Mușoiu și Adrian Iacobi notari comunalni. La congres va asista și delegatul consiliului dirigent român.

Convocare. Amploații administrativi (comitatensi și comunali) români de pe teritoriul celor 26 comitate, cari cad sub imperiul Consiliului dirigent român din Sibiu, sunt invitați prin aceasta la congresul, care se va ține în 12 Ianuarie 1919 st. n. la orele 10 a. m. în sala de ședință a comitatului Sibiu cu următorul program:

1. Discuție asupra introducerii administrației românești.
2. Înființarea reuniunii amploaților administrativi români.
3. Eventuale propuneri.

Domnii participanți sunt a se anunța până în 9 Ianuarie 1919 st. n. la președintele comitetului aranjator din Ioan Henteș, vicepreședintele sedriei orfanale comitatense din Sibiu. Eventuale lucrări pentru congres sunt a se prezenta cel mai târziu cu ocazia unei serii de cunoștință.

Sibiu, la 25 Decembrie 1918.

Comitetul aranjator.

Convocare. Toți agronomii români din Ardeal, Bănat și Ungaria, absolvenți ai academiei și a institutelor agronomicice sunt rugați a se prezenta pe ziua de sămbătă 11 Ian. st. n. 1919 la Sibiu la o conferință, care să pună bază organizării tagmei noastre, în vederea marilor probleme economice naționale cari ne așteaptă. Întâlnirea la 10 a. m. în edificiul asociației.

Blaj, 22 Dec. st. n. 1918.

Ioan Maior, Iosif Iustin Hossu
Emil F. Negruțiu, Virgil Pop.

Ue regiment al vânătorilor de munte la Brașov. În curând va sosi la Brașov Regimentul „Vânătorii de munte”, comandat de A. S. Regală Principele Moștenitor Carol, pentru a-și lua garnisoana în orașul acesta.

Brașovenii așteaptă cu nerăbdare sosirea bravului Regiment, care a ținut piept

împotriva vânătorilor württembergezi la Târgul Ocna, Coșna și Cireșoaia, alături de eroii dela Mărășești. Orașul Brașov va fi mandru de a avea întrânsul regimentul de fală al A. S. Principele Carol. (Corresp.)

Noii ministri români. Monitorul oficial publică cu data de 29 Noembrie v. următoarea listă a ministerului lui Brătianu: M. Ferechide ministru fără portofoliu, A. C. Constantinescu ministru industriei și al comerțului, I. G. Duca ministru al cultelor și instrucției publice, C. C. Mărzescu ministru interbelor, S. Inențiu ministru fără portofoliu, Anghel Saligni ministru lucrărilor publice, D. Buzdugan la justiție, O. Chiriacescu la finanțe.

Sălbătăcia săcuiilor în Cluj. Joi și Vineri, în 19 și 20 Dec. n. gardișii săci au ținut în groază ceasuri lungi întregi Clujul. Mai înainte de ce l-au cuprins trupele române — siliți să golească orașul — au ținut de bine să-și arate pentru ultima dată sălbătăcia față de femeile și copiii lipsiți de orice apărare. Sosîți în gară, le-a reușit să spargă pivnițele de vin din jurul stației. După ce s'au îmbătat debitoșește, au început să puște și gloanțele pătrunse prin saloane de așteptare omorând pe o țărancă cu copilul în brațe. Au năvălit apoi în oraș, unde au ucis asemenea pe căpitaniul de cavalerie Zeyk, pe o sevitoare, pe Tânărul gardist român Octavian Petrovici și — cununa sălbătăciei — chiar pe un camerad al lor, săcui.

Acum, slavă Domnului, Clujul poate răsufla mai ușor, după ce armata lui Ferdinand a pus piciorul pe piața lui mândru, și țărani români, sosind din Munții Apuseni, l'au botezat din nou pe cîstîul „Mátyás” din mijlocul pieței, aducându-l la legătura româncască.

Alte nebunii maghiari. Ungurul, omul care se neacă, se prinde azi de toată frunza. Acum s'au pus pe furat și pe ucis întocmai ca pe pustele Aziei.

Din izvor maghiar ni se vestește: „În zilele de 21 Dec. garda română din Gurasada, a desarmat gardișii maghiari de acolo. Maghiarii au cerut însă ajutor din Soborșin. De acolo a fost pornit apoi un tren panțat sub conducerea căpitanului Láslo. Ajuns acest tren în apropiere de Gurasada se spune, — ceea ce însă nu pare a fi adevărat, — că garda română l'ar fi atacat cu foc de mitralieră. Opt soldați din tren, deși aveau îndrumare strictă dela comandamentul din Arad, cu învoieea căpitanului-comandant s'au dat jos din tren, au intrat în Gurasada, s'au îmbătat, au spart ușa bisericii românești, necinstito și au spart apoi și ușa școalei românești. Amânuțele despre nelegiuiriile celelalte ne lipsesc. Maiorul Tichi, comandanțul de linie din Arad îndată ce a aflat despre acest lucru, a dat ordin ca trenul să se reîntoarcă. Căpitanul precum și cei opt soldați vor fi pedepsiți și totodată consiliul național român din Arad a fost asigurat, că se va da deplină despăgubire, care se începe cu golirea din partea Maghiarilor a satelor Gurasada, Ilia, și Burjuc.

Ardelenii la ministrul Franței din București. Trimisii Ardealului, Transilvaniei și Bănatului a fost primiți cu mare cinste de cără ambasadorul francez din București Dl de Saint Aularie. S'au schimbat discursuri foarte prietenești. Ambasadorul Franței a spus între altele: „Suntem plini de recunoștință pentru România

și nu vom uita nici odată serviciile ce ne-a adus. Când tunurile germane bumbăiau în fața Verdunului, România prin intrarea ei în răsboi a silit pe Germani să ia 20 de diviziuni de pe acest front. Prin aceasta Români au adus Franței un mare ajutor, scăpând-o de o nenorocire.

Corul bisericesc gr. or. român din Turnișor va aranja a doua zi de Crăciun un concert împreunat cu producționea teatrală în sala școalei române din loc. După producționea urmează joc. Venitul este destinat pentru augmentarea bibliotecii parochiale. Suprasolvirile se primesc cu mulțumită și se vor cvita publice. Inceperea va fi la 7 oare seara. Invitați speciale nu se fac.

Com. aranjator.

Mersul trenurilor în Sibiu. Pentru luminarea căilor noastre cu privire la mersul trenurilor, care pleacă și vin la Sibiu, publicăm următoarele:

Plecă spre:

1. Făgăraș, în zile fără soț, la 8.40 în a.
2. Copșa mică, zilnic, . . . 4.02 d. a.
3. Vințul de jos, . . . 8.00 în a.
4. Turnu roșu, în zile cu soț 12.24 d. a.
5. Ciznădie, în zile cu soț . 5.23 dim.
6. Agnita, Luni, Merc. și Vin. 7.40 "

Sosește dela:

1. Făgăraș, în zile cu soț . la 12.23 d. a.
2. Copșa mică, zilnic, . . . 10.05 seara
3. Vintul de jos . . . 7.30 "
4. Turnu roșu, zile cu soț . 5.57 "
5. Ciznădie zile cu soț . . . 7.00 "
6. Agnita, Marți, Joi și Sâmbătă . . . 7.00 "

Va se zică nu merg trenuri în toate zilele, ci aşa precum o arată publicația.

Consiliul nostru dirigent împotriva Sârbilor. Șeful armatei și al siguranței publice, dr. St. C. Pop, a înaintat protest la toate statele Antantei și mai cu seamă ministrului împoternicit al Sârbiei la București, împotriva sălbăticilor armatei sârbești din Banat, care tine la Belgrad internați sute de români. A mai arătat apoi, că Aradul este plin de refugiați români, scăpați din groaza sălbăticilor sârbești din comitatul Torontal.

Cal verde și sărb cuminte. Sârbii își urmează furioși prigonirile în contra românilor din Banat. Aflăm anume, că afară de români amintiți în numărul trecut al gazetei, comitele suprem al comitatului Timiș numit de guvernul nou sărb încă în luna

trecută a internat și pe avocatul din Carlsdorf dr. Iustin Cloșca Juga, îndemnându-l să se mute în Ardeal. Alți internați români sunt: Cocoară proprietar în Nicolințul mare, păp. Ioanichie din Petrovasela, 16 țărani din Alibunar, cari au fost transportați în Albania și siliști să îndrepteze acolo căile ferate stricate de nemți. Drept de vânăt în Bănat se dă numai celor ce mărturisesc că sunt de naționalitate sârbească. Funcționarii cari nu vreau să depună jurământul pe Narodna Upravna (Consiliu suprem) sunt amenințați cu internare.

Chiar și gazeta noastră suferă sub apăsarea sârbească. Mai bine de-o lună de zile, precum am aflat, nici o gazetă de-a poporului nu mai poate trece în Bănat. Sârbii le ard pe toate la gări, ca abonații noștri să nu știe ce să petrece în Ardeal. Asemenea nici scrisorile cu banii nu ni lasă ca să vină. Sperăm însă că nu peste mult se va mărtuii Banatul de lepra sârbească, care nu vrea să se mai curețe. Împoternicitul Sârbiei dela București a declarat că în curs de 14 zile trupele sârbești din Bănat vor fi retrase și înlocuite cu oștire franceză. De sfintele sărbători ale Nașterei Domnului le poftim iubișilor noștri abonați bănăjeni toate cele bune! Să dea bunul Dumnezeu să se vadă și ei scăpați odată de sub plaga sârbească și să între și ei, împreună cu noi, în hora bucuriei românești.

Glumețul Clemenceau. În ziul parisian „Le Petit Journal“ citim următoarele: Dl Clemenceau, întors dela Londra zilele acestea la Paris, a fost întâmpinat de un grup de domnișoare dela Crucea Roșie. Una dintre ele, dșoara Capron, ieșind din grup i-a întins un buchet de roze, zicând: „Acestea vi le dăm, pentru că ni-ați înăpoliat „Alsația și Lorena.“ După aceasta domnișoara sărind spre domnul președinte al consiliului, Clemenceau, îl sărută pe amândoi obrajii. Dl Clemenceau a luat florile, a mulțumit tineriei domnișoare și i-a răspuns, că și pare să nu putea înăpolia zilnic câte-o Alsatie și Lorena, când i se aduc mulțumiri atât de drăguțe. Mulțimea adunată la gară a aclamat viu pe dl Clemenceau.

Universități românești.

In cuprinsul României mari vor fi înființate mai multe universități, la cari vor fi cursuri și profesori francezi.

Președintele consiliului dirigent din Ardeal d-l. Iuliu Maniu și șeful secției pentru finanțe au fost primiți de regele Ferdinand în audență specială. Cu prilejul acesta au fost luate în vorbă mai multe afaceri de natură politică și financiară.

Rugăciunea calului.

După almanachul societății pentru protecția animalelor.

Îți spun stăpâne rugăciunea mea: Hrănește-mă și potolește-mă setea. După munca și osteneala zilei, adăpostește-mă într-un grajd curat. Vorbește-mi, căci graiul e mai de folos decât hățurile și biciul, măngăie, mă și învăță-mă să muncesc cu bunăvoie. Nu mă bate la urcușuri și nu-mi strâng hățurile la scoborâșuri. Dacă nu te înțeleg de îndată, nu te grăbi să apuci biciul, ci uită-te mai bine la hățuri și vezi dacă nu sunt încurate, vezi dacă potcoava nu-mi rănește piciorul. Dacă par că disprețesc nutrețul cercetează-mi dinții. Nu-mi tăia coada, căci ea e singura mea apărare în potriva muștelor, care mă năcăjești și mă căsnesc.

Scumpule stăpân, când vârsta mă va fi făcând slab și neputincios, nu mă osândi la moarte prin foame: judecă-mă și omoară-mă tu însuși, ca să nu sufer de geaba.

In sfârșii iartă-mă că vin înaintea ta cu această smerită rugăciune, în numele Aceluia care s'a născut și dânsul într-un staul!

(C. I.)

Publicație.

Divizia II-a devânătoricumpără orice cantitate de grâu, făină, păpușoiu, fasole, mălai, orz, ovăz plătind costul lor imediat.

Prețul după învoială.

Predarea se va face ori la Sibiu ori la gara cea mai apropiată de locul unde se află produsele.

Ofertele scrise sau vorbite, se pot adresa la comandamentul diviziei aflat în localul școalei de cadeți din Sibiu. 109 1—4

Cu cea mai simțitoare durere aducem la cunoștința tuturor neamurilor și cunoșcuților trecerea din viață a prea mult iubitei și neuitatei noastre soții și mamei

Măriuța Frandăș n. Sgură

întâmplată după un morb scurt în 9 Noembrie st. n. în etate de 30 ani și în al 12 an al fericitei căsătorii.

Inmemorarea a avut loc în 11 Noemvrie la 2 oare p. m. în țimitirul bisericei gr. cat. din Hodac.

O deplângere nefericitul soț și scump copilaș Natalia, Aurel, Mitica, Lucian și Mărioara, soțul îndurerat.

Dumitru Frandăș
comersant.

Cu inima frântă de durere vă aducem la cunoștință că mult iubitul nostru

GEORGE VASU

Director de bancă și proprietar

a început din viață în 15 Decembrie 1918 la 3 oare d. a. în etate de 70 ani lăsându-ne în adânc doliu.

Rămășițele pământești ale scumpului defunct s-au așezat spre vecină odihnă în 17 Dec. 1918 la 2 oare în cimitirul bisericei române gr.-or. din loc.

Voila, în 16 Dec. 1918.

106 1—1

Fie-i somnul lin!

Dr. Octavian Vasu
Maria m. Bărbat
Ana m. Solomon
Rafira m. Prescurea
George Vasu
Dr. Dănilă Vasu
Dr. Alexandru Vasu
ca fii

Dumitru Bărbat
Leon Solomon
Ioan Prescurea
ca gineri
Elvira Vasu n. Sglimbea
Zorita Vasu n. Preda
ca nepoți

Octavian, Ghită, Iancu
Eugen Bărbat
Virgil Solomon
Titus Liviu Prescurea
Liviu și Mircea Vasu
ca nepoți

Tot felul de lucrări tipografice
se primesc spre efectuare în tipografia George Haiser,
Sibiu, (Str. Faurului nr. 21.)